

NOTARIËLE ACTUALITEIT 2016-2017

Leuvense Notariële Geschriften

NOTARIËLE ACTUALITEIT
2016-2017

Frank BUYSENS
Alain Laurent VERBEKE
(eds.)

Notariële actualiteit 2016-2017
Frank Buysens en Alain Laurent Verbeke (eds.)

© 2017 Intersentia
Antwerpen – Cambridge
www.intersentia.be

ISBN 978-94-000-0810-6
D/2017/7849/118
NUR 822

Alle rechten voorbehouden. Behoudens uitdrukkelijk bij wet bepaalde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, op welke wijze ook, zonder de uitdrukkelijke voorafgaande toestemming van de uitgever.

Ondanks alle aan de samenstelling van de tekst bestede zorg, kunnen noch de auteurs noch de uitgever aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele schade die zou kunnen voortvloeien uit enige fout die in deze uitgave zou kunnen voorkomen.

VOORWOORD

Voor u ligt het negentiende volume van de Leuvense Notariële Geschriften. Naar goede gewoonte bundelt het boek een aantal topics van belang voor de dagelijkse notariële praktijk, die aan bod kwamen tijdens de postuniversitaire cyclus van het notariaat 2016-2017 georganiseerd door het Centrum voor Notariaat van de Rechtsfaculteit van de KU Leuven, onder leiding van notaris Frank BUYSSENS en professor Alain Laurent VERBEKE. Het boek bevat bijdragen van Ariadne VAN DEN BROECK, Elisabeth ADRIAENS m.m.v. Fiona HEYMANS, Dorothy GRUYAERT, Dirk MICHIELS, Ivan MASSIN en Felix DOBBELAERE.

Het boek wordt opgebouwd aan de hand van de vier belangrijke thema's die de hoekstenen vormen voor de notariële praktijk, met name familie, vastgoed, fiscaliteit en rechtspersoon.

De auteurs houden de vinger aan de pols: recente wetgeving, wetsontwerpen, rechtsleer en rechtspraak worden geduid en geanalyseerd.

Wij wensen u alvast veel leesplezier.

Frank BUYSSENS en Alain Laurent VERBEKE

INHOUD

Voorwoord.....	xi
----------------	----

FAMILIE

Inbreng van dienstengiften in het erfrecht

Ariadne VAN DEN BROECK	3
I. Situatieschets: bevoordeling via kosteloze arbeid	3
II. Restrictieve benadering	4
A. Gebrek aan een vermogensoverdracht	4
B. Historische verklaring	6
C. Valorisatie van arbeidsinspanningen elders in het familiaal vermogensrecht	7
1. Valorisatie van arbeid in het relatievermogensrecht	7
2. Valorisatie van arbeid in het erfrecht	10
III. Extensieve benadering	10
IV. Beoordeling van beide benaderingen	13
V. Uitsluiting van gebruikelijke voordelen	16
A. Beoordelingscriteria	16
B. Kernvraag: kennelijke ongelijkheid of niet?	18
VI. Uitsluiting van alimentaire voordelen	20
VII. Waarderingsmethode	22
VIII. Besluit	23

De digitale nalatenschap: de erfrechtelijke grens tussen offline en online realiteit in de schemerzone?

Elisabeth ADRIAENS m.m.v. Fiona HEYMANS	25
I. Inleiding	25
II. Digitale nalatenschap, <i>que?!.</i>	27
A. Patrimoniale rechten en schuldvorderingen	28
B. Auteursrechten	28
C. Extrapatrimoniale rechten	29
D. Persoonlijkheidsrechten	30
III. De digitale nalatenschapsplanning en de rol van de notaris	31
A. Struikelblokken bij de planning	31

	B. Oplossingen: commerciële opties en de figuur van de testamentuitvoerder.	35
IV.	De digitale nalatenschapsafwikkeling en de rol van de notaris.	38
V.	Grensgevallen als epiloog: ontwikkelingen in Duitsland en Frankrijk. . .	39

VASTGOED

Fiduciaire rechtsfiguren in het notariaat

	Dorothy GRUYAERT.	45
I.	Inleiding	45
II.	Theoretisch kader	46
	A. Fiduciaire eigendomsconstructies.	46
	B. De exclusiviteit van het eigendomsrecht	47
	C. Nieuwe opvattingen over de <i>trust</i>	49
	D. Tussenbesluit.	52
III.	Het <i>fideicommiss de residuo</i>	53
	A. Begrip.	53
	B. Verschillende modaliteiten.	55
	1. Beperkingen aan de beschikkingsbevoegdheid.	55
	2. Werking van de zakelijke subrogatie.	57
	3. Het bestemmingsgebonden vermogen	58
	C. De eigendomskwestie	61
IV.	De oprichting van een maatschap als fiduciaire constructie	64
	A. Begrip.	64
	B. Verschillende modaliteiten.	68
	1. Wat komt eerst: schenking of oprichting maatschap?	68
	2. Verschil met schenking onder voorbehoud van vruchtgebruik	71
	3. Het bestuur van de maatschap	72
	4. Het einde van de maatschap.	74
V.	Synthese: de vermogensplitsing als alternatief voor de eigendomsplitsing.	75

De elektronische openbare verkoop in het licht van de rechtspraak van het Hof van Cassatie

	Dirk MICHIELS	77
I.	Inleiding	77
II.	De feiten	77
III.	Begrippen en definities.	78
IV.	Vanaf wanneer is een verkoop openbaar?	84
V.	Het wettelijk kader van de elektronische openbare verkoop	85

VI.	Het contractuele kader van de elektronische openbare verkoop: de eenvormige algemene verkoopsvoorwaarden (EAVV)	87
VII.	Fysieke en elektronische biedingen	90
VIII.	Het verloop van de openbare verkoop	91
IX.	Commentaar	93
X.	De instelpremie	102
XI.	Het recht van hoger bod	103
XII.	Zijn we er klaar voor?	103

FISCALITEIT

Recente ontwikkelingen inzake btw en vastgoed

	Ivan MASSIN	107
I.	Recente wetgeving	107
	A. Plaatsbepalingsregels voor diensten inzake onroerende goederen zoals van toepassing sinds 1 januari 2017	107
	B. Scholenbouw: zeer ruime toepassing van btw-tarief van 6%	110
	1. Omschrijving van de maatregel	110
	2. Toepassing	112
	C. Sociale huisvesting – Privé-initiatief voortaan aan verlaagd btw-tarief	113
	1. Algemeen	113
	2. Omschrijving van de maatregel	113
	3. Bestemming	114
	4. Formaliteiten	116
II.	Administratieve standpunten	117
	A. Renovatie van woningen: ‘vernieuwd’ gebouw	117
	B. Aandachtspunten bij verkoop onderworpen aan heffing van btw	120
	C. Checklist verkoop met btw	125
	D. Zakelijke rechten – Vruchtgebruik – Bepaling van de maatstaf van heffing	126
	E. ‘DBFM’: één enkele verrichting voor de heffing van de btw?	128

RECHTSPERSOON

Grensoverschrijdende aspecten van het Belgische vennootschapsrecht – Een overzicht van de verschillende vormen van grensoverschrijdende mobiliteit van vennootschappen

	Felix DOBBELAERE	135
I.	Inleiding	135
II.	Europese context	136

III.	Grensoverschrijdende mobiliteit	138
	A. Grensoverschrijdende zetelverplaatsing	138
	1. Begripsomschrijving	138
	2. Toelaatbaarheid en voorwaarden	140
	3. (Ontbreken van) procedurele regels	141
	a. Statutenwijziging	142
	b. Unanimiteit	142
	c. Omzettingsprocedure	143
	d. Buitenlandse procedure	144
	e. Rol van de notaris	145
	f. <i>De lege ferenda</i>	145
	4. Grensoverschrijdende zetelverplaatsing van een Europese vennootschap (SE)	147
	B. Alternatieven voor de grensoverschrijdende zetelverplaatsing . . .	148
	1. Grensoverschrijdende fusie	148
	2. Andere grensoverschrijdende herstructureringsvormen? . . .	149
	3. Gemeenrechtelijke overdracht van vermogen	153
IV.	Het bijkantoor	154
	A. Begripsomschrijving	154
	B. Verplichtingen van toepassing op het bijkantoor	155
V.	Het Europees handelsregister	157
VI.	Besluit	158